

Adviesraad voor het
Wetenschaps- en Technologiebeleid

Aan
de minister van OCenW
De heer drs. L.M.L.H.A. Hermans
Postbus 25000
2700 LZ ZOETERMEER

8 februari 2001

Adviserende brief over verkenning 'Kennis voor de Netwerkeconomie'

Geachte heer Hermans,

In het kader van zijn verkenningstaak heeft de AWT een verkenning doen uitvoeren naar de opstelling van de kennisinfrastructuur in Nederland ten behoeve van 'de economische benutting van ICT'. Hiertoe heeft de AWT een onafhankelijke Verkenningcommissie ingesteld onder voorzitterschap van de heer drs. A.H.J. Risseeuw. Opdracht voor deze verkenning is een visie te formuleren op de betekenis van ICT in de Nederlandse economie en op de economische benutting ervan, om prioritaire kennisthema's voor de komende tien jaar te benoemen en om aanbevelingen te doen omtrent de organisatie en inrichting van de ICT-gerelateerde publieke kennisinfrastructuur. De blik is daarbij nadrukkelijk niet alleen gericht op de ICT-sector zelf, maar vooral ook op de (eind)gebruikers.

De Verkenningcommissie heeft haar visie en bevindingen neergelegd in het rapport *Verlangen naar de eindeloze zee*. Het rapport is u op 5 februari jl. reeds persoonlijk aangeboden door de heer Risseeuw. De AWT wil via deze brief uw aandacht versterken voor de in dit rapport neergelegde visie door zijn mening hierover aan u kenbaar maken.

Hoofdpijnen rapport

Het rapport van de Verkenningcommissie bevat een expliciete kijk op de gewenste wijze van aansturing van de publieke kennisinfrastructuur, aansluitend bij de innovatiedynamiek in de netwerkeconomie. Gezien die dynamiek van ICT en innovatie (snelheid en onvoorspelbaarheid van ontwikkelingen; interactief en cyclisch karakter van ICT-gerelateerde innovatie) vindt de commissie het onwenselijk en onverstandig vooraf en van bovenaf prioritaire ICT-kennisgebieden aan te wijzen als basis voor programmatische aansturing van de kennisinfrastructuur. Dit creëert een schijnzekerheid, werkt in haar ogen verstarrend en kan leiden tot 'wedden op verkeerde paarden'. Veel belangrijker is het beleid te richten op een betere wisselwerking en netwerkvorming tussen enerzijds kennisinstellingen en anderzijds bedrijven en (non-profit) organisaties.

Bevorderen van kennisontwikkeling en innovatie rond 'ICT en de economie' ziet de Verkenningcommissie als het stimuleren van het '*verlangen naar de eindeloze zee*'. In dat verlangen moet de motivatie voor onderzoekers en ondernemers gevonden worden. Drijfveer is de uitdaging van het onbekende, en niet de fascinatie voor het gereedschap en het bouw materiaal. Zo'n benadering vergt niet alleen een andere mentaliteit van de betrokken personen en organisaties, maar vooral ook een andere manier van omgang tussen kennisinstellingen en bedrijven: daartussen moet het, vindt de Verkenningcommissie, *meer gaan zinderen*.

Als de kern van het probleem ziet de commissie het gebrek aan vanzelfsprekendheid in het elkaar opzoeken (van kennisinstellingen en bedrijven). Op dat punt moet en kan veel veranderen, en moet het overheidsbeleid zich bij uitstek richten. Dit leidt de commissie tot aanbevelingen omtrent het inzetten op excellentie, het ontwerpen van

stimulerende verantwoordingsmechanismen, het stimuleren van persoonsgebonden interactie, het 'uitventen' van kennis via octrooiering en high tech-starters en tenslotte het beschikbaar stellen van extra financiering voor ICT-onderzoek.

Advies AWT

De AWT onderschrijft in grote lijnen de analyse zoals gemaakt door de Verkenningcommissie en stemt in met de lijn van aanbevelingen. De Raad benadrukt – in navolging van de Verkenningcommissie – het belang van dynamische sturing en van het **proces** van komen tot zinvolle inhoudelijke keuzes in het onderzoek. Hij adviseert de Minister in de verdere beleidsvoering gericht op de ICT-kennisinfrastructuur in het kader 'De Digitale Delta', de Lissabon-agenda en de derde ronde ICES-KIS, de lijnen zoals aangegeven door de Verkenningcommissie te volgen en in concreet beleid gestalte te geven. De Raad beveelt verder aan dat de door de minister van Economische Zaken ingestelde Task Force ICT-kennis, onder voorzitterschap van dr. C. le Pair, de bevindingen van de Verkenningcommissie-Risseeuw zeer ter harte neemt en het tot zijn taak rekent om te komen tot een nadere concretisering van de aanbevelingen in het Verkenningrapport.

De Raad is voorts van mening dat de punten zoals aangesneden in dit Verkenningrapport ook in breder perspectief dan alleen voor de ICT-gerelateerde kennisinfrastructuur relevant zijn. Weliswaar komt een en ander – vanwege de enorme dynamiek rond ICT en economische benutting – juist hier sterk naar voren, maar soortgelijke overwegingen kunnen eveneens in andere gebieden en sectoren van belang zijn. De Raad ziet het derhalve als zijn taak om de benadering zoals ingezet door deze Verkenningcommissie in een ruimer kader te doordenken. Hij is voornemens het gedachtegoed van de Verkenningcommissie Risseeuw te betrekken bij de totstandkoming van zijn adviezen in het kader van het AWT-werkprogramma 2001, meer in het bijzonder bij het uit te brengen advies over '*Versterking synergie tussen het onderzoeksbestel en de ontwikkeling van Nederland als kennisland*'.

Hoogachtend,

dr.ir. B.P.Th. Veltman
voorzitter